

Предмет: Царински дуг - смернице

Од 17. јуна 2019. године у примени су Царински закон („Сл.гласник РС“ бр. 95/18...144/20, у даљем тексту: Закон), Уредба о царинским поступцима и царинским формалностима („Сл. гласник РС“ 39/19 и 8/20-у даљем тексту: Уредба), као и други подзаконски акти донети на основу тог закона.

С тим у вези, ценећи значај одредби Царинског закона и пратећих прописа донетих на основу тог закона, који су у највећој могућој мери усклађени са прописима ЕУ, а у односу на одредбе које се односе на царински дуг, Управа царина је сачинила предметни акт, у форми смерница за поступање царинског органа у поступку утврђивања царинског дуга и то на основу Смерница ЕУ по предметном основу и све то искључиво ради лакшег праћења и разумевања одредаба царинских прописа које ближе уређују царински дуг.

Посебно указујемо да овај акт не представља извор права, већ је искључиво врста објашњења за све учеснике у царинском поступку, те одредбе Закона и пратећих прописа имају предност над садржајем овог документа и приликом спровођења одговарајућег царинског поступка увек треба на првом месту имати у виду те одредбе.

I ДЕФИНИЦИЈЕ

„Царински дуг“ је обавеза лица да плати износ увозних дажбина који се примењује на одређену робу у складу са царинским прописима.

„Дужник“ је свако лице одговорно за царински дуг.

„Увозне дажбине“ су царинске дажбине које се плаћају при увозу робе.

II ЗАКОНСКЕ ОДРЕДБЕ У ОБЛАСТИ ЦАРИНСКОГ ДУГА

Царински дуг је прописан члановима 65-111. Закона и члановима 126-179. Уредбе.

III НАСТАНАК ЦАРИНСКОГ ДУГА

1. ЦАРИНСКИ ДУГ ПРИ УВОЗУ

Према члану 65. став 1. Закона царински дуг при увозу настаје стављањем стране робе која подлеже плаћању увозних дажбина, у царински поступак:

- слободаног промета, укључујући и употребу робе у посебне сврхе;
- привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина.

1.1. Стављање робе у слободан промет

Царински дуг настаје стављањем робе у слободан промет у време прихватања декларације у складу са чланом 65. став 2. Закона.

У складу са чланом 175. став 1. Закона страна роба која је намењена за стављање на тржиште Републике Србије или је намењена за приватну употребу или потрошњу унутар царинског подручја Републике Србије ставља се у слободан промет.

Стављање робе из става 1. овог члана у слободан промет подразумева следеће:

- 1) наплату обрачунате увозне дажбине;
- 2) наплату, по потреби, осталих дажбина, у складу са посебним прописима који се односе на наплату тих дажбина;
- 3) примену мера трговинске политике и забрана и ограничења ако се не примењују пре стављања робе у слободан промет; и
- 4) извршавање осталих формалности утврђених за увоз робе.

Стављањем у слободан промет страна роба стиче царински статус домаће робе.

Такође, у складу са одредбама члана 187. Закона, посебан поступак из члана 183. Закона може да се оконча када се роба стављена у тај поступак или добијени производи ставе у слободан промет.

Дужник

У случају стављања робе у слободан промет, према члану 65. ст. 3. и 4. Закона, дужник је:

- декларант;
- у случају посредног заступања, дужник је и лице за чији рачун је декларација поднета;
- ако је декларација за стављање робе у слободан промет састављена на основу података због којих увозне дажбине нису наплаћене у целости или делимично, дужник је и лице које је пружило податке потребне за састављање декларације и које је знало, или је основано требало да зна да су ти подаци нетачни.

Према члану 72. Закона ако је више лица у обавези да плати износ увозних дажбина за исти царински дуг, обавезна су да тај износ плате солидарно.

1.1.1. Окончање националног поступка транзита стављањем робе у слободан промет

У складу са чланом 187. став. 2. Закона, царински орган окончава поступак транзита када је у могућности да утврди, на основу поређења података доступних полазној царинарници и података доступних одредишној царинарници, да је поступак завршен исправно.

Чланом 199. Закона прописане су обавезе носиоца националног поступка транзита, као и превозника и примаоца робе која се креће у транзитном поступку.

С тим у вези, у складу са ставом 1. овог члана носилац националног поступка транзита одговоран је за:

- 1) допремање робе у непромењеном стању и захтеваних података одредишној царинарници у прописаном року и у складу са мерама које је предузео царински орган како би обезбедио идентификацију робе;
- 2) поштовање царинских одредаба које се односе на поступак;
- 3) полагање обезбеђења како би се осигурало плаћање износа увозних дажбина који одговарају царинском дугу или износа других дажбина које могу настати за робу, осим ако није другачије предвиђено царинским прописима.

Ставом 2. наведеног члана прописано је да је обавеза носиоца поступка испуњена, а поступак транзита се завршава када су роба стављена у поступак и захтевани подаци доступни одредишној царинарници у складу са царинским прописима.

Према ставу 3. цитиране законске одредбе, превозник или прималац робе који прихвати робу, а зна да се она креће у националном поступку транзита одговоран је и за достављање робе у

непромењеном стању одредишној царинарници у прописаном року и у складу са мерама које је предузео царински орган како би обезбедио њену идентификацију.

Поступак провере завршетка националног поступка транзита ближе је прописан чланом 333. Уредбе.

Уколико се током провере установи да се национални поступак транзита не може окончати, царински орган отпреме утврђује да ли је настао царински дуг. Уколико је царински дуг настао, царински орган отпреме утврђује ко је дужник и одређује који је царински орган надлежан за обавештавање о постојању царинског дуга, у складу са чланом 89. ст. 1. и 2. Закона.

Уколико се у поступку провере утврди да је национални поступак транзита прописно завршен, царински орган отпреме окончава транзитни поступак и у том случају царински дуг не настаје.

У случају да се транзитни поступак не оконча правилно и царински дуг настане због непоштовања обавеза које проистичу из поступка, тада настаје царински дуг не по члану 65. Закона, већ по члану 67. Закона.

Царински органи утврђују да ли се износ увозних дажбина може прецизно утврдити, односно, да ли, у складу са чланом 12. Закона, сматрају да располажу са довољно података неопходних за обрачун царинског дуга, а који подаци се морају доставити према захтеву царинских органа.

Уколико има довољно података, износ дажбина утврђује се на основу правила (тарифног сврставања, стопе, царинске вредности, количине, врсте, порекла робе...) која се примењују на предметну робу у време када је царински дуг за ту робу настао (тј. применом члана 73. Закона, применом општих правила за обрачун износа дажбина).

1.1.2. Окончање поступка смештаја у царинском складишту стављањем робе у слободан промет

Правила обрачуна дуга приликом подношења декларације за стављање робе у слободан промет након њеног смештаја у царинском складишту (јавно или приватно, према члану 205. Закона) зависе од поступка који је претходио складиштењу.

Царински дуг при увозу настаје по члану 65. Закона стављањем стране робе у слободан промет (када је декларација за стављање робе у слободан промет прихваћена).

Уколико је роба претходно стављена у поступак активног или пасивног оплемењивања, а потом и у поступак царинског складиштења, да би затим била стављена у слободан промет, тада се, без обзира на смештај у царинском складишту, примењују одговарајућа правила за обрачун царинског дуга за робу која се из поступка активног или пасивног оплемењивања ставља у слободан промет.

У наведеним случајевима износ царинског дуга при увозу обрачунаће се применом општег правила за обрачун износа увозних дажбина по члану 73. Закона, осим ако се над поступцима не примењују посебна правила за обрачун износа увозних дажбина у складу са чланом 74. Закона.

Одредбама члана 393. Уредбе прописано је ако се роба стављена у поступак активног оплемењивања или производи добијени у том поступку стављају у царински поступак који омогућује окончање поступка активног оплемењивања у складу са чланом 187. став 1. Закона, декларација за наредни царински поступак, осим АТА или СРД карнета, садржи ознаку „АО“ и одговарајући број одобрења.

Пример:

Приликом стављања у слободан промет добијених производа у поступку активног оплемењивања, за које је носилац одобрења тражио примену члана 74. Закона, а који су након активног оплемењивања били у поступку царинског складиштења, обрачун царинског дуга извршиће се применом правила за обрачун износа увозних дажбина у складу са чланом 74. Закона. Декларација за царинско складиштење робе треба да садржи број одобрења за поступак активног оплемењивања (рубрика „44“), а у рубрици „Б“, и ознаку „АО“.

1.1.3. Окончање поступка смештаја у слободној зони стављањем робе у слободан промет

Чланом 183. Закона прописано је да роба може бити стављена, између осталог и у поступак смештаја који обухвата царинска складишта и слободне зоне, а чланом 202. Закона прописано је да се у поступку смештаја страна роба може смештати на царинском подручју Републике Србије, а да не подлеже:

- плаћању увозних дажбина;
- другим дажбинама које се плаћају при увозу;
- мерама трговинске политике, ако се њима не забрањује улазак робе на царинско подручје Републике Србије или излазак из њега.

Према члану 210. Закона роба унета у слободну зону допрема се царинарници и подлеже примени царинских формалности у следећим случајевима:

- ако је унета у слободну зону директно са подручја ван царинског подручја Републике Србије;
- ако је била стављена у царински поступак који је завршен или раздужен када је стављена у поступак слободне зоне;
- ако се ставља у поступак слободне зоне како би остваривала право на основу одлуке којом се одобрава повраћај или отпуст увозних дажбина;
- ако су другим прописима предвиђене такве формалности.

Чланом 212. став 1. Закона прописано је да страна роба, док је у слободној зони, може да се стави у слободан промет, поступак активног оплемењивања, привременог увоза или употребе у посебне сврхе, под условима утврђеним за те поступке.

У случајевима из става 1. овог члана за робу се не сматра да је у поступку слободне зоне. Како је претходно већ наведено, одредбом члана 65. Закона прописано је да царински дуг при увозу настаје стављањем стране робе која подлеже плаћању увозних дажбина у слободан промет, укључујући и употребу робе у посебне сврхе, и поступак привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина.

Царински дуг настаје у време прихватања декларације.

Уколико се у слободан промет ставља роба која је, пре смештаја у слободну зону, била у поступку активног или пасивног оплемењивања (у зони или ван ње), тада се примењују одговарајућа правила за обрачун царинског дуга која се примењују приликом стављања у слободан промет робе у поступку активног или пасивног оплемењивања.

Дакле, као и код поступка царинског складиштења, обрачун царинског дуга зависи од царинског поступка који је претходио поступку смештаја робе у слободну зону - примењује се опште правило обрачуна износа увозних дажбина, у складу са чланом 73. Закона, осим у случају поступака на које се примењују посебна правила за обрачун износа увозних дажбина, у складу са чланом 74. Закона.

1.1.4. Окончање поступка привременог увоза са потпуним ослобођењем од плаћања увозних дажбина стављањем робе у слободан промет

Уколико царински дуг настане за робу привремено увезену са потпуним ослобођењем од плаћања увозних дажбина подношењем царинске декларације за стављање робе у слободан промет, онда царински дуг настаје по члану 65. Закона, а износ дуга се обрачунава на основу члана 73. Закона. Царински дуг настаје када се прихвати декларација за стављање робе у слободан промет, а царински дуг се обрачунава по правилима која су важила на дан када је прихваћена декларација за стављање робе у слободан промет.

Међутим, ако се царински дуг обрачунава због неиспуњења услова привременог увоза са потпуним ослобођењем (на основу управног решења), онда тај дуг настаје применом члана 67. Закона. Тада се, имајући у виду члан 67. Закона, за обрачунавање царинског дуга примењују правила која су важила на дан када је роба стављена у поступак привременог увоза (уколико се накнадно утврди да није био испуњен услов који уређује стављање робе у поступак привременог увоза или одобравање изузећа од плаћања дажбина), или на дан када су услови престали да буду испуњени, зависно од околности конкретне случаја.

*(Напомена: детаљније објашњено у одељку - **Настанак царинског дуга због неиспуњавања обавеза**)*

1.1.5. Окончање поступка привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина стављањем робе у слободан промет

Уколико се за привремено увезену робу са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина поднесе декларација за стављање робе у слободан промет, царински дуг настаје на основу члана 65. став 1. тачка 1) Закона. Царински дуг настаје у тренутку прихватања царинске декларације за стављање робе у слободан промет, обрачунава се по правилима важећим на дан када је декларација прихваћена, применом правила прописаних чланом 73. Закона (без одбитка плаћених дажбина у висини од 3% насталих стављањем робе у поступак привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина).

1.1.6. Стављање у слободан промет добијених производа из поступка активног оплемењивања

Код стављања у слободан промет добијених производа из поступка активног оплемењивања примењују се општа правила за обрачун износа увозних дажбина (члан 73. Закона). На поменути робу примењују се правила (тарифно сврставање, стопа царине, царинска вредност, количина, врста и порекло добијеног производа, курс и др. елементи) важећа у време настанка царинског дуга, односно у тренутку прихватања царинске декларације за стављање робе у слободан промет.

Међутим, уколико је то наведено у одобрењу за активно оплемењивање, обрачун износа дажбина за добијене производе може се извршити у складу са чланом 74. Закона. Према одредбама члана 74. став 4. Закона, на захтев декларанта, тарифно сврставање, царинска вредност, количина, врста и порекло робе стављене у поступак активног оплемењивања утврђују се у време прихватања царинске декларације за активно оплемењивање.

На захтев декларанта и под условом да декларант поднесе неопходне доказе, у складу са одредбом члана 179. Закона, члан 74. став 4. Закона се примењује и приликом одређивања износа

увозних дажбина на добијене производе који су првобитно били поново извезени са царинског подручја Републике Србије после поступка активног оплемењивања. Дан прихватања декларације за поновни извоз сматра се даном стављања робе у слободан промет.

Члановима 130. и 279. Уредбе прописани су случајеви у којима се обрачун износа увозних дажбина за добијене производе настале у поступку активног оплемењивања врши применом члана 74. став 4. Закона, без захтева декларанта. Наиме, одредбама члана 74. став 5. Закона прописано је да Влада, у циљу избегавања непоштовања тарифних мера из члана 41. став 3 тачка 8) Закона, прописује случајеви у којима се царински дуг за добијене производе из поступка активног оплемењивања, врши применом члана 74. став 4. Закона.

Примена мера трговинске политике приликом стављања у слободан промет прерађених производа добијених у поступку активног оплемењивања

Одредбе Закона које се односе на стављање робе у слободан промет објашњавају примену мера трговинске политике приликом стављања у слободан промет добијених производа у поступку активног оплемењивања. Према члану 4. став 1. тачка 36) Закона „мере трговинске политике“ су нетарифне мере које се односе на извоз и увоз робе.

Чланом 176. Закона (мере трговинске политике) прописано је следеће:

Ако се производи добијени у поступку активног оплемењивања стављају у слободан промет, а обрачун износа увозних дажбина се врши у складу са чланом 74. став 4. Закона, мере трговинске политике које треба да се примене јесу оне које би се примениле приликом стављања у слободан промет робе стављене у поступак активног оплемењивања.

Одредба става 1. наведеног члана се не примењује на отпатке и отпад. Ако се производи добијени у поступку активног оплемењивања стављају у слободан промет, а обрачун износа увозних дажбина се врши у складу са чланом 73. став 1. Закона, мере трговинске политике које би требало да се примене на те производе примењују се само ако је роба стављена у поступак активног оплемењивања предмет таквих мера.

1.1.7. Окончање поступка пасивног оплемењивања стављањем у слободан промет добијених производа из поступка пасивног оплемењивања

Царински дуг при увозу настаје, између осталог, стављањем стране робе која подлеже плаћању увозних дажбина у царински поступак слободног промета (члан 65. Закона).

Царински дуг настаје у време прихватања декларације за стављање робе у слободан промет.

Дужник је декларант. У случају посредног заступања, дужник је и лице за чији је рачун декларација поднета.

Ако је декларација за стављање робе у слободан промет састављена на основу података због којих увозне дажбине нису наплаћене у целости или делимично, дужник је и лице које је пружило податке потребне за састављање декларације и које је знало, или је основано требало да зна да су ти подаци нетачни.

Када се поступак пасивног оплемењивања окончава стављањем у слободан промет производа насталих у поступку оплемењивања (подношењем декларације УВ 6), ти се производи, на захтев носиоца одобрења или другог лица пословно настањеног на царинском подручју Републике Србије, под условом да је то лице добило сагласност носиоца одобрења и да су услови из одобрења испуњени, могу ставити у слободан промет са потпуним или делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина (члан 223. Закона).

У складу са чланом 74. став 6. Закона, ако за добијене производе који су резултат пасивног оплемењивања или производа за замену из члана 225. став 1. Закона, настаје царински дуг, онда се износ увозних дажбина обрачунава на основу трошка производне радње која је предузета ван царинског подручја Републике Србије.

Пример

Добијени производ из поступка пасивног оплемењивања испоручен је на паритету EXW Праг. Инопошиљалац је на име вредности услуге и уграђеног материјала у готови производ фактурисао износ од 10.000 EUR. Вредност материјала који је у поступку пасивног оплемењивања извезен износи 15.000 EUR. Трошкови допреме робе од Прага до места испоруке у Републици Србији износе 100.000,00 РСД. Курс динара према евр у дан стављања робе у слободан промет износи 120 РСД за 1 EUR. Стопа царине за производ за поново увезене производе износи 5%.

Обрачун:

Царинска вредност: $(10.000 \text{ EUR} \times 120 \text{ динара}) + 100.000 \text{ РСД} = 1.300.000 \text{ динара}$
Обрачун царине: $1.300.000 \text{ динара} \times 5\% = 65.000 \text{ динара}$

Ако су производи добијени у поступку пасивног оплемењивања, након пасивног оплемењивања, смештени у слободну зону или царинско складиште, а након тога се стављају у слободан промет, износ увозног царинског дуга обрачунаће се применом члана 74. став 6. Закона. Ради примене члана 74. став 6. Закона, ако се специфична царина примењује на добијене производе који су резултат поступка пасивног оплемењивања или на производе за замену, износ увозних дажбина се обрачунава на основу царинске вредности добијених производа у тренутку прихватања царинске декларације за стављање у слободан промет умањене за статистичку вредност одговарајуће привремено извезене робе у тренутку када је стављена у поступак пасивног оплемењивања, помножено износом увозних дажбина који се примењује на добијене производе или производе за замену, подељено царинском вредношћу добијених производа или производа за замену.

(Напомена: у овом тренутку, чланом 2. Закона о Царинској тарифи, прописан је начин обрачуна царине за робу за коју је поред стопе царине предвиђена и специфична царина у минималном и максималном износу, што је у конкретном случају, роба обухваћена тарифном ознаком 2402 20 90 00 Царинске тарифе.)

Примена мера трговинске политике приликом стављања у слободан промет производа добијених у поступку пасивног оплемењивања

Додатне одредбе за стављање у слободан промет добијених производа у поступку пасивног оплемењивања прописане су чланом 176. став 4. Закона. Наведени члан прописује примену мера трговинске политике приликом стављања робе у слободан промет где је Законом прописано да се мере трговинске политике не примењују на добијене производе стављене у слободан промет након пасивног оплемењивања ако:

(а) добијени производи задрже домаће порекло у смислу члана 45. Закона;

(б) се пасивно оплемењивање односи на поправку, укључујући систем стандардне замене наведен у члану 225. Закона; или

(в) пасивно оплемењивање следи након додатних радњи прераде у складу са чланом 222. Закона (роба је из поступка активног оплемењивања привремено поново извезена ради пасивног оплемењивања, а потом враћена).

1.2. Привремени увоз са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина

У складу са чланом 217. ст. 1. Закона, износ увозних дажбина за робу стављену у поступак привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина је 3% од износа увозних дажбина који би требало да се плати на ту робу да је стављена у слободан промет на дан када је стављена у поступак привременог увоза.

Износ из става 1. овог члана одређује се за сваки месец или за део месеца у којем се роба налазила у поступку привременог увоза са делимичним ослобођењем од увозних дажбина.

Износ увозних дажбина које се наплаћују не може бити већи од износа који би требало платити да је роба била стављена у слободан промет на дан кад је била стављена у поступак привременог увоза.

Чланом 355. Уредбе прописано је да се за робу која не испуњава све потребне услове за потпуно ослобађање од плаћања увозних дажбина, који су прописани члановима 358-365. и члановима 369-386. Уредбе, одобрава привремени увоз са делимичним ослобађањем од плаћања увозних дажбина.

Чланом 187. Закона прописано је да се посебан поступак окончава када се роба стављена у тај поступак или се добијени производи ставе у нови царински поступак, када су изнети са царинског подручја Републике Србије, уништени без остатака, или уступљени држави у складу са чланом 173. Закона, осим за поступак транзита и не искључујући примену одредбе члана 219. Закона. Окончање поступка се врши у одређеном року, ако Законом и прописима донетим на основу Закона није другачије предвиђено.

Дужник

У случају стављања робе у поступак привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања од увозних дажбина, према члану 65. став 3. Закона, дужник је:

- декларант;
- у случају посредног заступања, дужник је и лице за чији рачун је декларација поднета;
- ако је декларација за привремени увоз са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина састављена на основу података због којих увозне дажбине нису наплаћене у целости или делимично, дужник је и лице које је пружио податке потребне за састављање декларације и које је знало, или је основано требало да зна да су ти подаци нетачни.

Према члану 72. Закона ако је више лица у обавези да плати износ увозних дажбина за исти царински дуг, обавезна су да тај износ плате солидарно.

(Напомена: За стављање у слободан промет робе која је привремено увезена са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина види одељак - Окончање поступка привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина стављањем робе у слободан промет)

Пример:

Роба је стављена у поступак привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина 2. јануара 2020. године, а потом је поновно извезена 4. марта 2020. године. Пре поновног извоза, извршен је обрачун дажбина у складу са чланом 217. Закона.

Обрачун дажбина на дан стављања робе у поступак привременог увоза 2. јануара 2020. године:

Вредност робе 12.000,00 РСД x стопа царине 6% = 720,00 РСД;

720,00 РСД x 3% = 21,60 РСД за сваки месец.

Број месеци током којих је роба била у поступку, од 2. јануара до 4. марта 2020. године, утврђује се сходном применом члана 80. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 18/16, 95/18-аутентично тумачење), који прописује да се рок одређен на месеце, односно на године завршава истеком оног дана, месеца, односно године који по свом броју одговара дану када је обавештавање извршено, односно дану у који пада догађај од ког се рачуна трајање рока. Ако тог дана нема у последњем месецу, рок истиче последњег дана у том месецу.

Дакле, пошто је у члану 217. Закона прописано „за сваки месец или део месеца“, реч је о три месеца, тако да два дана више значи да је наплата извршена за следећи месец.

У складу са чланом 216. став 2. Закона, осим ако није другачије предвиђено, максималан рок током којег роба може остати у поступку привременог увоза за исте сврхе и под одговорношћу истог носиоца одобрења је 24 месеца, чак и уколико је поступак окончан стављањем робе у други посебан поступак и њеним накнадним стављањем, поново, у поступак привременог увоза.

Уколико поступак за истог носиоца одобрења није окончан у року од 24 месеца, или у року који је одређен у одобрењу, царински дуг настаје по члану 67. Закона.

1.3. Царински дуг за робу без порекла

Одредбама члана 66. став 1. Закона прописано је да ако се забрана повраћаја или изузећа од плаћања увозних дажбина примењује на робу без порекла употребљену у производњи производа за које је доказ о пореклу издат или сачињен у оквиру преференцијалног поступања између Републике Србије и одређених земаља или територија или групе земаља или територија, царински дуг при увозу за ту робу без порекла настаје приликом прихватања декларације за поновни извоз конкретних производа.

Ако царински дуг настаје у складу са ставом 1. овог члана, висина увозних дажбина која одговара том дугу утврђује се под истим условима као у случају царинског дуга који би настао да је тог дана прихваћена декларација за стављање у слободан промет робе без порекла употребљене у производњи конкретних производа за сврхе окончања поступка активног оплемењивања.

Дужник

Према одредбама Закона које се односе на царински дуг за робу без порекла, тачније у складу са чланом 66. ст.3 Закона, дужник је:

- декларант;
- у случају посредног заступања, дужник је и лице за чији рачун је декларација поднета;
- у случају стране робе из члана 233. Закона, лице које подноси декларацију за поновни извоз, а у случају посредног заступања, дужник је и лице за чији рачун се подноси декларација.

Према члану 72. Закона ако је више лица у обавези да плати износ увозних или извозних дажбина за исти царински дуг, обавезна су да тај износ плате солидарно.

1.4. Настанак царинског дуга због неиспуњавања обавеза

Царински дуг при увозу који је настао због неиспуњавања обавеза дефинисан је чланом 67. Закона. Према овом члану Закона, за робу која подлеже плаћању увозних дажбина царински дуг може настати, између осталог, и због неиспуњавања:

(а) једне од обавеза утврђених царинским прописима које се односе на унос стране робе у царинско подручје Републике Србије, њено изузимање испод царинског надзора, или кретање, прераду, смештај, привремени смештај, привремени увоз или располагање том робом унутар тог подручја;

- У овим случајевима, царински дуг настаје у тренутку незаконитог уноса робе или у тренутку њеног изузећа испод царинског надзора, или у тренутку када се роба први пут користила уз непоштовање напред наведених обавеза. У тим ситуацијама примењују се правила за обрачун царинског дуга која се примењују на робу у време настанка царинског дуга.

(б) једне од обавеза утврђених царинским прописима које се односе на употребу робе у посебне сврхе унутар царинског подручја Републике Србије и

(в) услова који уређују стављање стране робе у царински поступак или који уређују одобравање изузећа од плаћања дажбина или смањену стопу увозне дажбине на основу употребе робе у посебне сврхе.

У претходно наведеним ситуацијама време настанка царинског дуга је:

- 1) тренутак у којем обавеза због чијег неиспуњења настаје царински дуг, није испуњена или престаје да буде испуњена;
- 2) тренутак у којем је декларација за стављање робе у царински поступак прихваћена, ако се накнадно утврди да није био испуњен услов који уређује стављање робе у тај поступак или одобравање изузећа од плаћања дажбине или смањену стопу увозне дажбине на основу употребе робе у посебне сврхе.

Пример

Роба у транзитном поступку изузета испод царинског надзора

Уколико је роба у транзитном поступку изузета испод царинског надзора (примера ради, сва роба или њен део је украден), царински дуг настаје у складу са чланом 67. Закона у тренутку када је роба изузета испод царинског надзора, а обрачун ће се извршити према општим правилима за обрачун износа увозних дажбина у складу са чланом 73. Закона, која су се примењивала на робу у тренутку када је царински дуг за њу настао.

Пример

Обавеза да се посебан поступак оконча у одређеном року – члан 187. Закона

Члан 2. став 1. тачка 2б) Уредбе дефинише рок за окончање, између осталог, као временски период у ком роба стављена у посебан поступак, осим транзита, или добијени производи морају бити стављени у следећи царински поступак, морају се уништити, морају се изнети ван царинског подручја Републике Србије или се мора одобрити прописана употреба у посебне сврхе.

С тим у вези, примера ради, уколико поступак активног оплемењивања није окончан у оквиру одређеног временског рока, царински дуг настаје првог дана након истека одобреног рока (изузев ако је рок продужен). Правила која се примењују за обрачун дуга су следећа:

1. у случају ако је дошло до настанка дуга, а предвиђене производне радње су завршене и резултат тих радњи је добијени производ, износ увозних дажбина утврђује се за добијене производе, применом општег правила прописаног чланом 73. Закона. Посебно правило из члана 74. став 4. Закона примениће се уколико је примена овог члана наведена у одобрењу;
2. у случају ако је дошло до настанка царинског дуга, а предвиђене производне радње нису завршене, те као резултат тих радњи није добијени производ, царински дуг се утврђује на основу општег правила из члана 73. Закона.

Пример

Обавеза подношења обрасца за окончање поступка

Уколико носилац одобрења не испуни обавезу да поднесе образац за окончање поступка, како је одређено у одобрењу за активно оплемењивање у складу са чланом 184. Закона и чланом 289. Уредбе, у року од 30 дана након истека рока за окончање поступка, царински дуг настаје првог дана након дана који је одређен као рок за подношење обрасца за окончање поступка.

Правила за обрачун дуга су:

1. у случају ако је дошло до настанка дуга, а предвиђене производне радње су завршене и резултат тих радњи је добијени производ, износ увозних дажбина утврђује се за добијене производе, применом општег правила прописаног чланом 73. Закона. Посебно правило из члана 74. став 4. Закона примениће се уколико је примена овог члана наведена у одобрењу;
2. у случају ако је дошло до настанка царинског дуга, а предвиђене производне радње нису завршене, те као резултат тих радњи није добијени производ, царински дуг се утврђује на основу општег правила из члана 73. Закона.

Пример

Погрешно тарифно сврставање робе стављене у посебан поступак

Одобрење за посебан поступак, нпр. поступак активног оплемењивања, садржи тарифну ознаку којом се одређује врста робе која се може ставити у поступак. У случају да роба-репроматеријал није наведена по ставкама у одобрењу, она је непрописно стављена у поступак, при чему царински дуг настаје за ту врсту робе због непоштовања услова утврђених одобрењем.

Време настанка царинског дуга подудара се са временом прихватања царинске декларације за стављање робе у посебан поступак, уколико се накнадно установи да услов или обавеза, којом се регулише стављање робе у посебан поступак, није испуњен.

Пример

Услов који се односи на сврху робе стављене у поступак привременог увоза са потпуним ослобођењем од плаћања увозних дажбина

Роба која је стављена у поступак привременог увоза са потпуним ослобођењем од плаћања увозних дажбина намењена је нпр. изложби или некој другој некомерцијалној сврси. Установљено је да се роба користи у друге сврхе, супротно од услова наведеног у одобрењу.

Време настанка царинског дуга је време прихватања царинске декларације за привремени увоз робе са потпуним ослобођењем од плаћања увозних дажбина.

Правила за обрачун царинског дуга су општа и дата су у члану 73. Закона односно, износ царинског дуга утврђује се на основу правила за обрачун дуга која су се примењивала на конкретну робу оног дана када је стављена у поступак привременог увоза са потпуним ослобођењем од плаћања увозних дажбина

Одбитак већ плаћеног износа увозних дажбина

Према члану 68. Закона, ако је царински дуг настао у складу са одредбом члана 67. став 1. Закона, износ већ плаћених увозних дажбина одбија се од износа увозних дажбина који одговара царинском дугу:

-ако је царински дуг настао за робу која је због употребе у посебне сврхе стављена у слободан промет уз нижу стопу увозне дажбине;

-ако је царински дуг настао у вези са остацима и отпацима који су резултат уништавања робе из става 1. члана 67. Закона и

-ако је у складу са одредбом члана 67. став 1. Закона царински дуг настао за робу стављену у поступак привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина.

Примена повољнијег тарифног третмана, ослобођења или потпуног или делимичног изузимања од плаћања увозних дажбина

Уколико царински дуг, у смислу члана 67. Закона, није настао због пропуста који представља покушај преваре, приликом обрачуна царинског дуга примењује се члан 74. став 7. Закона.

Пример

Роба је привремено увезена са делимичним ослобођењем од увозних дажбина. Након 6 месеци поступак је окончан декларацијом за поновни извоз, а увозне дажбине са делимичним ослобођењем су плаћене.

Накнадно је утврђено да роба није напустила царинско подручје Републике Србије. С тим у вези, царински дуг настаје у складу са одредбама члана 67. Закона.

Време настанка царинског дуга је време када је установљено да обавеза није испуњена. Према члану 68. Закона, износ увозних дажбина које су већ плаћене у складу са делимичним ослобођењем мора се одбити од износа увозних дажбина који одговара царинском дугу.

Дужник

Према одредбама члана 67. став 3. Закона, за царински дуг који је настао услед неиспуњавања обавеза прописаних чланом 67. став 1. тачке 1) и 2) Закона, дужник је:

- свако лице од којег се захтевало да испуни прописане обавезе;

- свако лице које је знало или је основано требало да зна да обавеза у складу са царинским прописима није испуњена и које поступа за рачун лица које је било дужно да испуни обавезу, или које је учествовало у радњи која је довела до неиспуњења обавезе;

- свако лице које је стекло државину или је у поседу одређене робе и које је знало или је основано требало да зна у време стицања или пријема робе, да обавеза у складу са царинским прописима није испуњена.

У случајевима из члана 67. став 1. тачка 3) Закона, дужник је:

- лице од којег се захтева да поступа у складу са условима који уређују стављање робе у царински поступак или царинско декларисање робе која је стављена у тај поступак или одобравање изузећа од плаћања дажбина или смањене стопе увозне дажбине на основу употребе робе у посебне сврхе.

Ако је у декларацију за један од царинских поступака из члана 67. став 1. тачка 3) Закона, унет податак који се захтева у складу са царинским прописима и односи се на услове који уређују стављање робе у тај царински поступак, а због којег увозне дажбине нису у целости или делимично наплаћене, дужник је и лице које је дало податак и које је знало, или је основано требало да зна да је тај податак нетачан.

Према члану 72. Закона, уколико је више лица у обавези да плати царински дуг, она су обавезна да тај дуг плате солидарно.

IV ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ О НАЧИНУ НАСТАНКА ЦАРИНСКОГ ДУГА

Имајући у виду све претходно наведено, царински дуг при увозу, а у складу са чланом 65. Закона, настаје стављањем стране робе која подлеже плаћању увозних дажбина, у царински поступак:

- 1) слободног промета, укључујући и употребу робе у посебне сврхе;
- 2) привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина.

Царински дуг настаје у време прихватања декларације.

С друге стране, царински дуг при увозу настаје и због неиспуњавања обавеза прописаних у члану 67. Закона, као и непоштовања правила поступка у који је роба стављена.

Одлука царинског органа само формално потврђује да је царински дуг настао услед непоштовања прописа, а сам царински дуг је настао пре доношења те одлуке. Дакле, сама одлука не проузрокује настанак царинског дуга.

Пример

Наплата затезне камате

Ако царински дуг настаје на основу чл. 67. Закона, или ако обавештење о царинском дугу произлази из накнадне контроле, затезна камата се наплаћује на износ увозних дажбина, од дана када је царински дуг настао до дана обавештавања о дугу. Дакле, осим увозних дажбина, у смислу цитиране законске одредбе, наплаћује се и затезна камата.

Уколико носилац одобрења за привремени увоз са потпуним ослобођењем од плаћања увозних дажбина подноси декларацију за стављање робе у слободан промет, према члану 65. Закона, обрачун износа увозних дажбина врши се применом општих правила прописаних чланом 73. Закона, која важе у време прихватања декларације за стављање робе у слободан промет (пошто се обрачун увозних дажбина и обавештавање о дугу врши у време када је и настао царински дуг - обрачун је без наплате затезне камате).

Међутим, уколико је царински дуг утврђен накнадном контролом спроведеног поступка, којом је откривено да нису поштовани услови којима је уређено стављање робе у поступак привременог увоза са потпуним ослобођењем од плаћања увозних дажбина у смислу члана 67. став 1. тачка 3) Закона (на пример, роба је коришћена све време за друге сврхе од оних које су наведене у одобрењу), царински дуг, према члану 67. став 2. тачка 2) Закона настаје у време када је царинска декларација за поступак привременог увоза са потпуним ослобођењем од увозних дажбина прихваћена, те се на поменуту робу примењују правила важећа у време када је царински дуг настао тј. када је роба стављена у поступак привременог увоза са потпуним ослобођењем од плаћања увозних дажбина. Чињеница да се обавештавање о дугу тј. обрачун и наплата увозних дажбина врше након спроведеног поступка накнадне контроле, значи да се у овом случају може наплатити затезна камата.

1. Место настанка царинског дуга

Чланом 75. Закона прописано је следеће:

Царински дуг настаје у месту у којем је поднета декларација или декларација за поновни извоз из члана 65, 66. и 69. Закона.

У свим осталим случајевима, место настанка царинског дуга је место у коме су наступиле околности које условљавају његов настанак.

Ако није могуће одредити то место, сматра се да је царински дуг настао на месту где царински орган закључи да се роба налази у околностима у којима настаје царински дуг.

Ако је роба стављена у царински поступак који није окончан или када привремени смештај није правилно окончан, а место настанка царинског дуга не може да се одреди у одређеном року у складу са одредбама ст. 2. или 3. овог члана, царински дуг настаје у месту у којем је роба стављена у одређени поступак или у месту у које је у оквиру тог поступка унета у царинско подручје Републике Србије или је била у привременом смештају.

Ако на основу расположивих информација царински орган може да утврди да је царински дуг могао да настане на неколико места, сматра се да је царински дуг настао на оном месту на којем је настао најраније.

1.2. Рок за утврђивање места настанка царинског дуга

У складу са чланом 131. Уредбе, за робу стављену у национални поступак транзита, рок из члана 75. став 4. Закона је:

- 1) седам месеци од последњег дана када је робу требало допремити одредишној царинарници, изузев ако је пре истека тог рока царинском органу надлежном за место где је, према доказима које је добио царински орган отпреме, наступио догађај на основу којег је настао царински дуг, послат захтев за пренос наплате царинског дуга, у ком случају се рок продужава најдуже за месец дана; или
- 2) један месец од истека рока за одговор носиоца поступка на захтев за достављање информација потребних за окончање поступка, ако полазна царинарница није обавештена о приспећу робе, а носилац поступка је пружио недовољно информација или није пружио никакве информације.

Према одредбама члана 132. Уредбе, за робу стављену у поступак транзита у складу са Царинском конвенцијом о међународном превозу робе на основу исправа за МДП (карнета TIR), укључујући њене накнадне измене (Конвенција TIR), рок из члана 75. став 4. Закона је седам месеци од најкаснијег датума када је робу требало допремити одредишној или излазној царинарници.

У члану 133. Уредбе прописано је да за робу стављену у поступак транзита у складу са Царинском конвенцијом о карнету АТА за привремени увоз робе (Конвенција АТА), укључујући њене накнадне измене или са Конвенцијом о привременом увозу, укључујући њене накнадне измене (Истанбулска конвенција), рок из члана 75. став 4. Закона је седам месеци од датума када је робу требало допремити одредишној царинарници.

Према члану 134. Уредбе, за робу стављену у посебан поступак, осим транзита или за робу у привременом смештају, рок из члана 75. став 4. Закона је седам месеци од истека једног од следећих рокова:

- 1) рока прописаног за окончање посебног поступка;

- 2) рока прописаног за завршетак царинског надзора над робом за употребу у посебне сврхе;
- 3) рока прописаног за завршетак привременог смештаја;
- 4) рока прописаног за завршетак кретања робе стављене у поступак складиштења између различитих места на царинском подручју Републике Србије ако поступак није окончан.

V УТВРЂИВАЊЕ ИЗНОСА УВОЗНИХ ДАЖБИНА

1. Општа правила за обрачун износа увозних дажбина

У складу са чланом 73. став 1. Закона, износ увозних дажбина (тарифно сврставање робе, царинска вредност, количина, врста, порекло робе и стопа царине итд.) обрачунава се на основу правила за обрачунавање дажбина која су важила за одређену робу у време када је царински дуг за ту робу настао.

Према ставу 2. наведеног члана Закона, ако није могуће тачно утврдити време када је царински дуг настао, сматра се да је царински дуг настао у време када царински орган закључи да се роба налази у околностима које условљавају настанак царинског дуга.

Чланом 73. став 3. Закона прописано је ако царински орган на основу информација које су му доступне може да утврди да је царински дуг настао пре времена у коме је сам дошао до тог закључка, сматра се да је царински дуг настао у најранијем тренутку у којем се такве околности могу установити.

Осим општег правила из члана 73. Закона, обрачун износа увозних дажбина се може утврдити на основу посебних правила наведених у члану 74. Закона, односно, када се примењују посебна правила за утврђивање износа увозних дажбина.

2. Посебна правила за обрачун износа увозних дажбина

Посебна правила за обрачун износа увозних дажбина прописана су чланом 74. Закона:

Ако су за робу стављену у царински поступак или у привремени смештај трошкови смештаја или уобичајених облика поступања настали на царинском подручју Републике Србије, такви трошкови или повећање вредности се не узимају у обзир приликом обрачуна износа увозних дажбина ако декларант пружи задовољавајући доказ о тим трошковима.

Царинска вредност, количина, природа и порекло стране робе, употребљене у смислу става 1. овог члана, узимају се у обзир за обрачун износа увозних дажбина.

Ако се промени тарифно сврставање робе стављене у царински поступак због уобичајених облика поступања унутар царинског подручја Републике Србије, на захтев декларанта, примењује се првобитно тарифно сврставање робе стављене у поступак.

Ако је царински дуг настао за добијене производе који су резултат поступка активног оплемењивања, износ увозних дажбина који одговара таквом дугу се, на захтев декларанта, одређује на основу тарифног сврставања, царинске вредности, количине, природе и порекла робе стављене у поступак активног оплемењивања у време прихватања декларације за ту робу.

У случајевима које пропише Влада, износ увозних дажбина се одређује у складу са одредбама ст. 3. и 4. овог члана без захтева декларанта како би се избегло непоштовање тарифних мера из члана 41. став 3. тачка 8) Закона.

Ако царински дуг настаје за добијене производе који су резултат поступка пасивног оплемењивања или производа за замену из члана 225. став 1. Закона, износ увозних дажбина се обрачунава на основу трошка производне радње која је предузета ван царинског подручја Републике Србије.

Ако царински прописи предвиђају повољнији тарифни третман робе, ослобођење или потпуно или делимично изузимање од плаћања увозних или извозних дажбина у складу са одредбама члана 41. став 3. тач. 4)-7), чл. 177, 178, 179. и 181. или чл. 223-226. Закона или у складу са прописом који уређује ослобођење од плаћања увозних дажбина, такав повољнији тарифни третман, ослобођење или изузимање се такође примењују у случајевима када царински дуг настаје у складу са одредбама чл. 67. или 70. Закона, под условом да пропуст који је довео до настанка царинског дуга не представља покушај преваре.

2.1. Трошкови смештаја или уобичајеног руковања

У складу са чланом 74. ст. 1. Закона, ако су за робу стављену у царински поступак или у привремени смештај трошкови смештаја или уобичајених облика поступања настали на царинском подручју Републике Србије, такви трошкови или повећање вредности се не узимају у обзир приликом обрачуна износа увозних дажбина ако декларант пружи задовољавајући доказ о тим трошковима.

Међутим, царинска вредност, количина, врста, природа и порекло стране робе, која је употребљена у смислу наведеног члана Закона, узимају се у обзир за обрачун износа увозних дажбина.

Пример

Роба – минерална вода (количина: 1.000 л; вредност: 750,00 ДИН (СРТ Ниш); цена по јединици: 0,75 ДИН по 1 л) увезена из САД – привремено је смештена 4. маја 2020. године.

Царински орган је открио да је део робе – 200 л – нестало 22. маја 2020. године. Дакле, тог дана је настао царински дуг.

Декларант је доказао да су трошкови складиштења робе од 4.-22.5.2020. године износили 300,00 ДИН.

Обрачун царинског дуга за несталу робу:

а) количина: 200 л

б) царинска вредност: $200 \times 0,75 = 150,00$ ДИН (трошкови складиштења нису узети у обзир)

в) земља порекла: САД

г) тарифна ознака: 22021000,

д) стопа царине: 30%

$150,00 \times 30\% = 45,00$ ДИН

2.2. Промене у тарифном сврставању робе

У складу са чланом 74. став 3. Закона, ако се промени тарифно сврставање робе стављене у царински поступак због уобичајених облика поступања унутар царинског подручја Републике Србије, на захтев декларанта, примењује се првобитно тарифно сврставање робе стављене у поступак.

Према члану 74. став 5. Закона, у случајевима које пропише Влада, износ увозних дажбина се одређује у складу са одредбама ст. 3. и 4. овог члана без захтева декларанта како би се избегло непоштовање тарифних мера из члана 41. став 3. тачка 8). овог Закона (мере предвиђене пољопривредним, трговинским или другим прописима Републике Србије).

Пример (односи се на члан 74. став 3. Закона)

Роба – „млеко у цистерни“ - тарифна ознака: 0401109000; количина: 20.000 kg; вредност: 10.500,00 ДИН (СРТ Ниш), увезена из Русије – стављена у царинско складиште 10.10.2019. године.

Роба је због уобичајеног руковања у складишту (пресута је у малопродајно паковање) промењена у робу – „млеко у малопродајном паковању 1.5 л“ - тарифна ознака 0401101000.

Декларант је поднео захтев за примену првобитног тарифног сврставања за робу смештену у царинском складишту.

Промене настале услед уобичајених облика руковања нису узете у обзир приликом израчунавања износа увозних дажбина:

(а) количина: 20.000 kg нето

(б) царинска вредност: 10.500,00 ДИН (трошкови складиштења и уобичајеног руковања нису узети у обзир)

(в) земља порекла: Русија

(г) тарифна ознака: 0401109000 (не 0401101000).

2.3. Обрачунавање износа увозних дажбина на производе добијене у поступку активног оплемењивања применом посебног правила

У складу са чланом 74. став 4. Закона, ако је царински дуг настао за добијене производе који су резултат поступка активног оплемењивања, износ увозних дажбина који одговара таквом дугу се, на захтев декларанта, одређује на основу тарифног сврставања, царинске вредности, количине, природе и порекла робе стављене у поступак активног оплемењивања у време прихватања декларације за ту робу.

Такође, у складу са чланом 179. Закона, ако се добијени производи из поступка активног оплемењивања стављају у слободан промет након што су првобитно били поново извезени из Републике Србије на захтев декларанта и под условом да декларант пружи доказе да су испуњени услови из члана 177. Закона, износ увозних дажбина се, утврђује у складу са чланом 74. став 4. Закона. Дан прихватања декларације за поновни извоз сматра се даном стављања робе у слободан промет.

У случајевима које пропише Влада, а у складу са одредбама члана 74. став 5. Закона, износ увозних дажбина одређује се у складу са чланом 74. став 4. Закона, без захтева декларанта, како би се спречило непоштовање тарифних мера предвиђених пољопривредним, трговинским или другим прописима Републике Србије (члан 41. став 3. тачка 8) Закона).

У складу са чланом 130. Уредбе, ако је царински дуг настао за добијене производе који су резултат поступка активног оплемењивања, одредбе члана 74. став 4. Царинског закона се примењује без захтева декларанта ако су испуњени сви следећи услови:

1) добијене производе који су резултат поступка активног оплемењивања увози непосредно или посредно одговарајући носилац одобрења у року од годину дана од њиховог поновног извоза;

2) роба би, у тренутку прихватања декларације за стављање робе у поступак активног оплемењивања, подлежала мерама пољопривредне или трговинске политике, привременој или коначној антидампинској дажбини, компензаторној дажбини, заштитној мери или додатној дажбини због суспензије концесија да је у том тренутку декларисана за стављање у слободан промет;

3) није се захтевало испитивање економских услова у складу са чланом 276. ове уредбе.

Према члану 279. Уредбе, ако није неопходна провера економских услова, а роба која се ставља у поступак активног оплемењивања би у тренутку прихватања декларације за поступак активног оплемењивања подлежала мерама пољопривредне или трговинске политике, привременој или коначној антидампинској дажбини, компензаторној дажбини, заштитној мери или додатним дажбинама као последица суспензије концесија да је у том тренутку декларисана за стављање у слободан промет, приликом стављања у слободан промет добијених производа, произведених од такве робе (репроматеријала), износ увозних дажбина обрачунава се у складу са чланом 74. став 4. Закона.

2.3.1. Примена повлашћеног тарифног третмана

Обрачун износа увозних дажбина из члана 74. став 4. Закона се примењује ако у тренутку прихватања царинске декларације за стављање робе у поступак активног оплемењивања увезена роба испуњава услове за стицање права на преференцијални тарифни третман у оквиру тарифних квота или тарифних максимума, та роба има право на преференцијални тарифни третман који се примењује на истоветну робу у тренутку прихватања декларације за стављање у слободан промет, у складу са чланом 128. Уредбе.

2.3.2. Утврђивање количине робе уграђене у добијени производ

У складу са чланом 126. Уредбе, у циљу утврђивања износа увозних дажбина за добијене производе, количина робе стављене у поступак активног оплемењивања за коју се сматра да се налази у добијеним производима за које настаје царински дуг утврђује се количинским методом. У случајевима где тај метод није применљив, користи се вредносни метод.

Количиниски метод		
Члан	Случајеви у којима се примењује	Утврђивање количине
126. ст.2. тачка 1)	Ако се радњама прераде добија само	Количина робе стављене у поступак

Уредбе	једна врста добијених производа	активног оплемењивања за коју се сматра да се налази у добијеним производима за које је настао царински дуг утврђује се тако што се на укупну количину робе стављене у поступак активног оплемењивања примењује проценат у којем добијени производи за које је настао царински дуг учествују у укупној количини добијених производа насталих радњама прераде
126. ст. 2. тачка 2) Уредбе	Ако се радњама прераде добијају различите врсте добијених производа, а сви састојци или компоненте робе стављене у поступак налазе се у сваком од тих добијених производа	Количина робе стављене у поступак активног оплемењивања за коју се сматра да се налази у добијеним производима за које је настао царински дуг, утврђује се тако што се на укупну количину робе стављене у поступак активног оплемењивања примењује проценат који се добија множењем следећих фактора: 1) процента у којем добијени производи за које је настао царински дуг учествују у укупној количини добијених производа исте врсте насталих радњама прераде; 2) процента у којем укупна количина добијених производа исте врсте, независно од тога да ли је настао царински дуг, учествује у укупној количини свих добијених производа насталих радњама прераде.
126. ст.5. Уредбе	Количине робе стављене у поступак које су уништене и изгубљене током радњи прераде, нарочито испаравањем, сушењем, сублимацијом или цурењем, не узимају се у обзир приликом примене количинског метода.	

Примери

Члан 126. став 2. тачка 1. Уредбе

Декларант је поднео захтев за примену члана 74. став 4. Закона за робу.

- **Утврђивање количине робе стављене у поступак активног оплемењивања помоћу количинског метода:**

Један добијени производ - у слободан промет ставља се укупна количина добијеног производа

- Страна роба стављена у поступак активног оплемењивања:
бентонит 10.000 kg

- Укупна количина добијеног производа:
10.100 kg бентонит са натријум-карбонатом
- Царински дуг за:
10.100 kg бентонита са натријум-карбонатом
- Количина за обрачун царинског дуга:
10.000 kg бентонита

Један добијени производ- у слободан промет ставља се део од укупне одобрене количине добијеног производа

- Страна роба стављена у поступак активног оплемењивања:
100 kg пластике
- Укупна количина добијеног производа:
90 kg пластичних чаша
- Царински дуг за:
20 kg пластичних чаша
- Количина за обрачун царинског дуга:
20/90 x 100 kg = 22.22 kg пластике.

Више добијених производа

- Страна роба стављена у поступак активног оплемењивања:
100 kg пластике
- Прерађени производ:
80 kg пластичних чаша које према нормативу садрже 80 kg пластике
10 kg држача за кључеве који садрже 10 kg пластике
5 kg пластичних лутки које садрже 5 kg пластике

- Израчунавање количине:
Чаше: 80/95 x 100 kg = 84.21 kg пластике
Држачи кључева: 10/95 x 100 kg = 10.53 kg пластике
Лутке: 5/95 x 100 kg = 5.26 kg пластике
Укупно: 100.00 kg пластике
- Царински дуг за:
10 kg чаша
5 kg лутки
- Количина за обрачун царинског дуга:
Чаше: 10/80 x 84.21 kg = 10.53 kg
Лутке: 5/5 x 5.26 kg = 5.26 kg
- Укупно: 15.79 kg

Вредносни метод		
Члан	Случајеви у којима се примењује	Утврђивање количине
126. ст. 6. и 7. Уредбе	У случајевима када количински метод не може да се примени	Количина робе стављене у поступак активног оплемењивања за коју се сматра да се налази у добијеним производима за које је настао царински дуг утврђује се тако што се на укупну количину робе стављене у поступак активног оплемењивања примењује проценат који се добија множењем следећих фактора:

		<p>1) процента у којем добијени производи за које је настао царински дуг учествују у укупној вредности добијених производа исте врсте насталих радњама прераде;</p> <p>2) процента у којем укупна вредност добијених производа исте врсте, независно од тога да ли је настао царински дуг, учествује у укупној вредности свих добијених производа насталих радњама прераде.</p>
126. ст. 8. Уредбе	Ради примене вредносног метода, вредност добијених производа се утврђује на основу текућих цена франко фабрика у царинском подручју Републике Србије или, ако се те цене не могу утврдити, на основу текућих продајних цена у царинском подручју Републике Србије за истоветне или сличне производе. Цене између лица за која се сматра да су повезана или да имају међусобни компензациони аранжман не могу се користити за утврђивање вредности добијених производа, осим ако се утврди да тај однос не утиче на цене.	
126. став 9. Уредбе	Ако се вредност добијених производа не може утврдити у складу са ставом 8. овог члана, утврђује се другим прихватљивим методом који даје исте или одговарајуће резултате.	

Примена повлашћеног тарифног третмана на робу стављену у поступак активног оплемењивања (примењује се само у случајевима из члана 74. став 4. Закона у вези са активним оплемењивањем)		
Члан	Правила	Услови
128. Уредбе	Роба мора испуњавати услове за примену преференцијалног тарифног третмана за истоветну робу у време прихватања царинске декларације за стављање у слободан промет.	Да у време прихватања царинске декларације за стављање робе у поступак активног оплемењивања увезена роба испуњава услове за стицање права на преференцијани тарифни третман у оквиру тарифних квота или тарифних максимума.

2.4. Примена снижене царинске стопе и ослобађања од царине

У складу са чланом 74. став 7. Закона, ако царински прописи предвиђају повољнији тарифни третман робе, ослобођење или потпуно или делимично изузимање од плаћања увозних дажбина у складу са одредбама члана 41. став 3. тач. 4)-7), чл. 177, 178, 179. и 181. или чл. 223-226. Закона или у складу са прописом који уређује ослобођење од плаћања увозних дажбина, такав повољнији тарифни третман, ослобођење или изузимање се такође примењују у случајевима када царински дуг настаје у складу са одредбама чл. 67. или 70. Закона, под условом да пропуст који је довео до настанка царинског дуга не представља покушај преваре.

Пример

Роба – полимерни материјал за паковање (тарифна ознака 39232100; количина: 600 kg; вредност: 3.400,00 ДИН (СРТ Ниш) из Немачке стављена је у слободну зону – изузета испод царинског надзора 7.1.2019.

Роба је имала уверење о преференцијалном пореклу ЕУ (ЕУР.1).

Доказано је да пропуст који је довео до настанка царинског дуга није представљао покушај преваре.

Израчунавање царинског дуга за робу изузету испод царинског надзора:

(а) количина: 600 kg

(б) царинска вредност: 3.400,00 ДИН

(в) земља порекла: Немачка

(г) тарифна ознака: 39232100

(д) царинска стопа у складу са Споразумом о слободној трговини је 0%

За предметну робу царина се неће наплатити.

У односу на одредбу члана 74. став 7. Закона, у сваком појединачном случају, дужност надлежног царинског органа је да процени да ли пропуст који је узроковао настанак царинског дуга представља покушај преваре, узимајући у обзир искуство привредног субјекта, комплексност регулативе која се односи на одређени поступак и одређену врсту робе, учесталост сличних пропуста и све остале околности, као и све критеријуме који могу утицати на процену тога да ли начињени пропуст представља покушај преваре или не. Дакле, царински орган, ради прецизне процене у смислу да ли је реч о превари или не, у смислу претходно изнетог, морају задржати документацију која је потребна у ту сврху.

„Покушај преваре“

Покушај преваре представља радњу са умишљајем, односно намерну радњу коју субјекат врши са знањем и спретно, са намерним противзаконитим понашањем.

Умањивање обавеза или трошкова који су настали, или могу настати, не мора се нужно сматрати намерним. Међутим, понашање које се понавља, а којим се крше позната или правила која морају бити позната (на основу искуства субјекта, јасноће закона итд.) може се сматрати намерним понашањем. Поред тога, ако је регулатива објављена, нико не може тврдити да му није позната.

Покушај преваре може укључивати, али није ограничен на дела која могу довести до кривичних поступака.

То се процењује у сваком конкретном случају, ценећи све расположиве чињенице.

Ако увидом у евиденцију још увек није утврђено да није било покушаја преваре, од стране привредног субјекта или другог лица, може се тражити да се достави потребна документација, како би се царински орган, увидом у исту, неспорно уверио да није било таквог покушаја.

У смислу наведеног, царински орган може захтевати било коју врсту документације која им је потребна (члан 12. Закона).

Ако царински орган на основу расположивих доказа, укључујући и документацију коју је дужник приложио, закључи да има довољно доказа за покушај преваре, царински орган је дужан

да не примени снижену царинску стопу или ослобађање од плаћања царине, како је прописано чланом 74. став 7. Закона.

Међутим, пре доношења такве одлуке, дужнику се мора дати право да буде саслушан и да изрази свој став у складу са чланом 17. Закона. Уколико дужник тада изнесе доказ да више нема основа за покушај преваре, онда се мора применити снижена царинска стопа или ослобађање од плаћања дажбина применом члана 74. став 7. Закона, осим уколико царински орган не одлучи да је потребно испитати и друге околности конкретног случаја.

Дакле, ако се докаже да нема покушаја преваре, примениће се члан 74. став 7. Закона.

2.5 Одређивање износа увозних дажбина

Према члану 88. став 1. Закона, износ увозних дажбина који треба платити одређује царински орган надлежан према месту на којем је настао царински дуг, или се сматра да је настао у складу са чланом 75. Закона, чим добије потребне податке.

Такође, према члану 88. став 2. Закона, царински орган може да прихвати износ увозних дажбина који треба платити, а који је утврдио декларант, не искључујући примену одредбе члана 35. Закона.

Ако износ увозних дажбина који се плаћа није цео број, може се заокружити на први већи или мањи цео број (члан 88. став 3. Закона).

VI ОБАВЕШТАВАЊЕ О ЦАРИНСКОМ ДУГУ

У складу са чланом 89. Закона, дужник се на прописани начин обавештава о царинском дугу на месту где је царински дуг настао или се сматра да је настао у складу са чланом 75. Закона.

Изузетно од става 1. овог члана, обавештавање дужника се не врши у следећим случајевима:

- 1) ако је уведена привремена мера трговинске политике у облику дажбине, док се не утврди коначни износ те дажбине;
- 2) ако је износ увозних дажбина који треба платити већи од оног који је утврђен на основу одлуке донете у складу са чланом 23. Закона;
- 3) ако је првобитна одлука да дужник не буде обавештен о царинском дугу или да буде обавештен о износу који је мањи од износа увозних или извозних дажбина који треба платити, донета на основу одредаба које су накнадно поништене судском одлуком;
- 4) ако је царински орган ослобођен од обавезе обавештавања о царинском дугу у складу са царинским прописима.

Ако је износ увозних дажбина који треба платити једнак износу који је унет у декларацију, сматра се да је дужник био обавештен у тренутку пуштања робе од стране царинског органа.

Ако се став 3. овог члана не примењује, царински орган обавештава дужника о царинском дугу када је у могућности да утврди износ увозних дажбина који треба платити, и донесе одлуку о томе.

Ако би обавештење о царинском дугу довело у питање спровођење кривичне истраге, односно покретање или вођење кривичног поступка, царински орган може одложити обавештавање до тренутка када то више не доводи у питање спровођење кривичне истраге, односно покретање или вођење кривичног поступка.

Под условом да је плаћање обезбеђено, лице може да буде обавештено о царинском дугу који одговара укупном износу увозних дажбина који се односи на сву робу која је пуштена једном лицу у року који је утврдио царински орган, на крају тог рока. Рок који је утврдио царински орган не може бити дужи од 31 дана.

Чланом 163. Уредбе прописано је да царински орган може одустати од обавештавања о царинском дугу насталом због неиспуњавања обавеза из члана 67. или 70. Закона, ако је износ увозних дажбина мањи од 10 евра у динарској противвредности.

Ако је првобитно обавештење о царинском дугу дато на износ увозних дажбина који је мањи од износа увозних дажбина које треба платити, царински орган може одустати од обавештавања о царинском дугу ако је разлика између наведених износа мања од 10 евра у динарској противвредности.

Ограничење од 10 евра у динарској противвредности из става 1. и 2. овог члана примењује се на сваку појединачну наплату.

У складу са чланом 90. Закона, дужник се не обавештава о царинском дугу након истека рока од три године од дана када је царински дуг настао.

Ако царински дуг настаје као последица радње која је, у време када је извршена, подлежала покретању прекршајног или кривичног судског поступка, рок од три године утврђен у ставу 1. овог члана продужава се на 10 година.

Рокови из ст. 1. и 2. овог члана се прекидају ако:

- 1) је уложена жалба у складу са чланом 30. Закона, и то од дана када је жалба уложена до окончања поступка по жалби; или
- 2) царински орган саопшти дужнику, у складу са чланом 17. став 11. Закона, разлоге на основу којих намерава да га обавести о царинском дугу. Рок се прекида од дана тог саопштења до краја рока у којем је дужнику дата могућност да се изјасни.

Ако царински дуг поново настане у складу са чланом 102. став 9. Закона, рокови из ст. 1. и 2. овог члана се сматрају прекинутим од дана када је захтев за повраћај или отпуст дуга поднет у складу са одредбом члана 107. Закона, до дана када је донета одлука о повраћају или отпусту.

1. Право на изјашњење (члан 17. став 11. Закона)

Према члану 17. став 11. Закона, пре доношења одлуке која није у интересу странке, царински орган саопштава основе на којима намерава да заснива своју одлуку подносиоцу захтева, којем је дата могућност да изрази свој став у оквиру одређеног рока, који тече од дана када је примио то саопштење или се сматра да га је примио. Након истека тог рока, подносилац захтева се обавештава, у одговарајућем облику, о одлуци.

У складу са чланом 8. Уредбе, обавештење из члана 17. став 11. Закона:

- 1) садржи упућивање на исправе и информације на којима царински орган намерава да заснује своју одлуку;
- 2) има наведен рок у коме подносилац захтева, односно странка мора да изрази свој став од дана када прими то обавештење односно када се сматра да га је примило;

3) садржи упућивање на право лица из тачке 2) овог става на приступ исправама и информацијама из тачке 1) овог става у складу са важећим одредбама.

Ако лице из члана 8. става 1. тачка 2) Уредбе изрази свој став пре истека рока из става 1. тачка 2) овог члана, царински орган може приступити доношењу одлуке, осим ако то лице истовремено изрази намеру да изнесе додатни став у прописаном року.

Чланом 10. став 1. Уредбе прописано је да рок у ком подносилац захтева може изразити свој став пре доношења одлуке која не би била у његовом интересу износи 30 дана.

Изузетно од става 1. наведеног члана, ако се одлука односи на резултате контроле робе за коју није поднета сажета декларација, декларација за привремени смештај, декларација за поновни извоз или декларација, царински орган може захтевати од лица из става 1. овог члана да свој став изрази у року од 24 сата.

Чланом 12. Уредбе прописани су изузеци од права на изјашњење.

С тим у вези, подносилац захтева нема право да изрази свој став:

- 1) ако захтев за одлуку не испуњава услове утврђене у члану 4. ове уредбе;
- 2) ако царински орган обавести лице које је поднело улазну сажету декларацију да се роба не сме утоварити у случају поморског контејнерског промета или ваздушног промета.

1. Право на жалбу

У складу са чланом 30. Закона, против првостепене одлуке коју у управном поступку донесе царински орган може се изјавити жалба министарству надлежном за послове финансија. Лице које је царинском органу поднело захтев за одлуку и није добило одлуку по том захтеву у роковима из члана 17. ст. 6., 7. и 8. Закона, има право на жалбу.

Према члану 31. став 1. Закона, жалба не одлаже извршење одлуке.

Царински орган који је донео првостепену одлуку у управном поступку може одложити извршење одлуке у целини или делимично, ако приложени докази и чињенице указују на то да је одлука у супротности са царинским прописима и да постоји опасност од nanoшења велике штете лицу које извршава одлуку, због чега је одлагање извршења оправдано.

Ако се, у случају из става 2. овог члана, оспорена одлука односи на обрачун увозних или извозних дажбина, одлагање извршења може бити одобрено само ако се положи одговарајуће обезбеђење. Полагање обезбеђења неће се захтевати ако би то за дужника представљало непримерено велико оптерећење, односно нанело велику економску штету.

У складу са чланом 32. Закона, против другостепене одлуке која је донета у управном поступку може се, у складу са одредбама закона којим се уређују управни спорови, покренути управни спор пред надлежним судом.

VII КЊИЖЕЊЕ ЦАРИНСКОГ ДУГА

1. Књижење

Према члану 91. Закона, царински орган из члана 88. Закона књижи износ увозних дажбина који треба платити утврђен у складу са тим чланом.

Одредба става 1. овог члана не примењује се у случајевима из члана 89. став 2. Закона. Царински орган не мора да прокњижи износ увозних дажбина који, у складу са одредбом члана 90. Закона, одговара царинском дугу о коме више не може да обавести дужника.

Влада прописује начин књижења износа увозних дажбина. Начин књижења може да се разликује у зависности од тога да ли је, имајући у виду околности у којима је царински дуг настао, царински орган уверен да ће износ бити плаћен.

2. Време књижења

Према члану 92. Закона, ако је царински дуг настао прихватањем декларације за стављање робе у царински поступак, осим за поступак привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина, или неке друге радње која има исто правно дејство као прихватање декларације, царински орган књижи износ увозних дажбина који треба платити у року од два дана од дана пуштања робе.

Ако је плаћање обезбеђено, укупан износ увозних дажбина који се односи на сву робу пуштену једном истом лицу током периода који је утврдио царински орган, а који не може бити дужи од 31 дана, може бити обухваћен једним књижењем на крају тог периода. Књижење се врши у року од два дана од истека одобреног рока.

Ако роба може бити пуштена када испуњава одређене услове којима се уређује одређивање износа увозних дажбина који треба платити или наплату тог износа, књижење се врши у року од два дана од дана када је износ увозних дажбина који треба платити утврђен или је утврђена обавеза за плаћање тих дажбина.

Ако се царински дуг односи на привремену меру трговинске политике која има облик дажбине, износ увозних дажбина који треба платити се књижи у року од два месеца од дана објављивања прописа којим се утврђује коначна мера трговинске политике.

Ако царински дуг настаје у околностима друкчијим од оних из члана 92. ст. 1. и 2. Закона, износ увозних дажбина који треба платити се књижи у року од два дана од дана када је царински орган у могућности да утврди конкретни износ и донесе одлуку.

Одредба члана 92. став 5. Закона примењује се на износ увозних дажбина који ће се наплатити или који преостаје за наплату, ако износ увозних дажбина који треба платити није прокњижен у складу са одредбама ст. 1-5. овог члана, или је утврђен и прокњижен у нижем износу од оног који треба платити.

Рокови за књижење утврђени у ст. 1-5. наведеног члана се не примењују у случају непредвиђених околности или више силе.

Књижење може да се одложи у случају из члана 89. став 5. овог закона, до тренутка када обавештење о царинском дугу више не доводи у питање спровођење кривичне истраге, односно покретање или вођење кривичног поступка.

VIII ПЛАЋАЊЕ ЦАРИНСКОГ ДУГА

1. Општи рокови плаћања

Према чл. 94. Закона дужник плаћа износ увозних дажбина, који одговара царинском дугу о којем је обавештен у складу са одредбом члана 89. Закона, у року од осам дана.

У случају обједињавања књижења у складу са условима из члана 92. став 2. Закона, не искључујући примену члана 31. став 2. Закона, рок се утврђује тако да се дужнику не омогући дужи рок за плаћање од оног који би био утврђен да му је одобрено одлагање плаћања у складу са чланом 96. Закона.

Царински орган може, на захтев дужника, продужити рок из става 2. овог члана ако је износ увозних дажбина који треба платити утврђен у накнадној контроли из члана 35. Закона. Не искључујући примену члана 98. став 1. Закона, такво продужење не може бити дуже од времена које је потребно дужнику да предузме одговарајуће радње ради измирења своје обавезе.

Ако дужник има право на неку од олакшица у вези са плаћањем из чл. 96-98. Закона, плаћање се врши у року или роковима утврђеним у вези са тим олакшицама.

2. Прекидање рока за плаћање

У складу са чланом 94. став 5. Закона, рок за плаћање износа увозних дажбина који одговара царинском дугу се прекида ако:

- 1) се захтев за отпуст дажбина подноси у складу са одредбом члана 107. Закона;
- 2) роба треба да се заплени, уништи или уступи у корист државе;
- 3) је царински дуг настао у складу са одредбом члана 67. Закона и има више дужника.

Правила о прекидању рока за плаћање ближе су уређена члановима 165-167. Уредбе, а детаљно описани у наставку.

2.1 Прекидање рока за плаћање у случају захтева за отпуст

У складу са чланом 165. Уредбе, царински орган прекида рок за плаћање износа увозних дажбина који одговара царинском дугу док не донесе одлуку о захтеву за отпуст, ако су испуњени следећи услови:

- 1) ако је поднет захтев за отпуст у складу са члановима 104, 105. или 106. Закона, а вероватно је да ће услови утврђени у одговарајућем члану бити испуњени;
- 2) ако је поднет захтев за отпуст у складу са чланом 103. Закона, а вероватно је да ће услови утврђени у члану 103. и члану 31. став 2. Закона бити испуњени.

Ако роба која је предмет захтева за отпуст није више под царинским надзором у тренутку подношења захтева, полаже се обезбеђење.

Изузетно од става 2. овог члана, царински орган не захтева обезбеђење ако се утврди да би полагање обезбеђења могло изазвати дужнику озбиљне економске и социјалне тешкоће.

2.2. Прекидање рока за плаћање у случају робе коју треба одузети, уништити или уступити у корист државе

У складу са чланом 166. Уредбе, царински орган прекида рок за плаћање износа увозних дажбина који одговара царинском дугу ако је роба још увек под царинским надзором и треба је одузети, уништити или уступити у корист државе, а царински орган сматра да ће услови за одузимање, уништење или уступање у корист државе бити испуњени до доношења коначне одлуке о њеном одузимању, уништењу или уступању.

2.3. Прекидање рока за плаћање у случају неиспуњавања обавеза

Према члану 167. став 1. Уредбе, лицу из члана 67. став 3. тачка 1) Закона, царински орган прекида рок за плаћање износа увозних дажбина који одговара царинском дугу када је царински дуг настао због неиспуњавања обавеза из члана 67. Закона, ако су испуњени следећи услови:

- 1) идентификован је најмање још један дужник у складу са чланом 67. став 3. тач. 2) и 3) Закона;

- 2) дужник из тачке 1) овог става је обавештен о износу увозних дажбина у складу са чланом 89. Закона;
- 3) лице из члана 67. став 3. тачка 1) Закона не сматра се дужником у складу са чланом 67. став 3. тач. 2) или 3) Закона и том лицу се не може приписати никаква превара или груба непажња.

Услов за прекидање рока је да лице, у чију корист се одобрава прекидање, положи обезбеђење на износ увозних дажбина, осим ако:

- 1) обезбеђење које покрива цео износ увозних дажбина већ постоји и гарант није ослобођен својих обавеза;
- 2) утврђено је, на основу документоване процене, да би захтев за обезбеђењем вероватно изазвао дужнику озбиљне економске или социјалне тешкоће.

Трајање прекида ограничава се на годину дана. Царински орган може овај период продужити из оправданих разлога.

3. Начини плаћања

У складу са чланом 95. Закона, плаћање се врши у готовини или другим средствима са сличним дејством, укључујући поравнање потраживања, у складу са прописима којима се уређује начин плаћања.

Плаћање може уместо дужника да врши треће лице.

Дужник може да плати цео износ или део износа увозних дажбина пре истека рока који му је одобрен за плаћање.

4. Одложено плаћање

Царински орган, на захтев заинтересованог лица, након полагања обезбеђења, одобрава одложено плаћање дажбина које треба платити на неки од следећих начина (члан 96. Закона):

- 1) појединачно за сваки износ увозних дажбина прокњижен у складу са одредбом члана 92. ст. 1. или 6. Закона;
- 2) збирно за све износе увозних дажбина прокњижене у складу са одредбом члана 92. став 1. Закона, у року који је утврдио царински орган, а који не прелази 31 дан;
- 3) збирно за све износе увозних дажбина који чине једно књижење у складу са одредбом члана 92. став 2. Закона.

5. Рок за одложено плаћање

У складу са чланом 97. Закона, рок на који се плаћање одлаже у складу са чланом 96. Закона је 30 дана.

Ако се плаћање одлаже у складу са одредбом члана 96. тачка 1) Закона, рок се рачуна од наредног дана од дана када је дужник обавештен о царинском дугу.

Ако је плаћање одложено у складу са одредбом члана 96. тачка 2) Закона, рок се рачуна од наредног дана од дана када се завршава период агрегације. Тај рок се скраћује за број дана који одговара половини броја дана који обухвата период агрегације.

Ако је плаћање одложено у складу са одредбом члана 96. тачка 3) Закона, рок се рачуна од наредног дана од дана истека рока који је утврђен за пуштање предметне робе. Тај рок се скраћује за број дана који одговара половини броја дана одобреног рока.

Ако је број дана у роковима из члана 97. ст. 3. и 4. Закона непаран, број дана који треба да се одузме од 30 дана у складу са тим ставовима једнак је половини следећег најнижег парног броја.

Ако се рокови за одложено плаћање из члана 97. ст. 3. и 4. Закона односе на недеље, царински орган може да одобри да се износ увозних дажбина за који је плаћање одложено, плаћа најкасније у петак четврте недеље након дате недеље.

Ако се рокови за одложено плаћање односе на месеце, царински орган може да одобри да се износ увозних дажбина за који је плаћање одложено, плати до 16-ог дана у месецу након конкретног месеца.

6. Олакшице у вези са плаћањем

У складу са чланом 98. Закона, царински орган, ако је положено обезбеђење, може дужнику, осим одложеног плаћања, одобрити и друге олакшице у вези са плаћањем.

Ако се одобре олакшице у складу са одредбом става 1. овог члана, на износ увозних дажбина наплаћује се камата по стопи једнакој годишњој есконтној стопи Народне банке Србије, увећаној за пет процентних поена, применом простог интересног рачуна од сто.

Царински орган може одустати од захтева за полагање обезбеђења или наплате камате ако је утврђено, на основу документоване процене ситуације дужника, да би му то створило озбиљне привредне или социјалне тешкоће.

Царински орган не наплаћује камату ако је износ за наплату мањи од 10 евра у динарској противвредности.

7. Принудна наплата

У члану 99. Закона прописано је да ако износ увозних дажбина који треба платити није плаћен у прописаном року, царински орган предузима, ради наплате тог износа, сва средства која су му доступна у складу са законом.

У ставу 2. наведене законске одредбе прописано је да се царински дуг не може наплатити по истеку рока од пет година од дана његовог настанка.

Застаревање се прекида сваком радњом царинског органа која се предузима ради наплате дажбина, у ком случају рок почиње да тече од почетка.

Изузетно од члана 99. став 2. Закона, право наплате застарева по истеку десет година од дана настанка царинског дуга.

8. Камата на доспеле обавезе

Према чл. 100. Закона затезна камата се зарачунава на износ увозних дажбина од дана истека прописаног рока до дана плаћања, по стопи једнакој годишњој есконтној стопи Народне банке Србије, увећаној за 10 процентних поена, применом простог интересног рачуна од сто.

Ако царински дуг настаје на основу чл. 67. или 70. Закона, или ако обавештење о царинском дугу произлази из накнадне контроле, затезна камата се наплаћује на износ увозних дажбина, од дана када је царински дуг настао до дана обавештавања о дугу.

Царински орган може да одустане од наплате затезне камате ако се утврди, на основу документоване процене ситуације дужника, да би та наплата изазвала озбиљне привредне или социјалне тешкоће.

Царински орган не наплаћује затезну камату ако је износ за наплату мањи од 10 евра у динарској противвредности.

IX ГАШЕЊЕ ЦАРИНСКОГ ДУГА

1. Правни основ за гашење царинског дуга

Према члану 109. Закона, не искључујући примену одредбе које се односе на ненаплаћивање износа увозних дажбина који одговара царинском дугу у случају судски утврђене несолвентности дужника, царински дуг при увозу гаси се:

- 1) ако дужник више не може да се обавести о царинском дугу, у складу са одредбом члана 90. Закона;
- 2) плаћањем износа увозних дажбина;
- 3) отпустом износа увозних дажбина у складу са ставом 5. овог члана;
- 4) ако је поништена декларација за робу декларисану за царински поступак за који настаје обавеза плаћања увозних дажбина;
- 5) ако је роба која подлеже плаћању увозних дажбина одузета, или задржана и истовремено или накнадно одузета;
- 6) ако је роба која подлеже плаћању увозних дажбина уништена под царинским надзором или уступљена држави;
- 7) ако је нестанак робе или неиспуњење обавеза које проистичу из царинских прописа последица потпуног уништења или неповратног губитка робе због стварне природе робе или непредвидивих околности или више силе, или као последица налога царинског органа. Роба се сматра неповратно изгубљеном када је неупотребљива за било које лице;
- 8) ако је царински дуг настао у складу са одредбама чл. 67. или 70. Закона и ако су следећи услови испуњени:

- да пропуст који је довео до настанка царинског дуга није имао значајан утицај на правилно спровођење конкретног царинског поступка и није представљао покушај преваре,

- да су све формалности неопходне за регулисање статуса робе накнадно спроведене;

- 9) ако је роба стављена у слободан промет без плаћања дажбина, или са смањеном стопом увозне дажбине на основу њене употребе у посебне сврхе, извезена са дозволом царинског органа;
- 10) ако је настао у складу са чланом 66. Закона и ако су поништене формалности које су спроведене како би омогућиле одобрење преференцијалног тарифног третмана из тог члана;

11) ако је царински дуг настао у складу са чланом 67. Закона а царинском органу је пружен задовољавајући доказ да роба није употребљавана или коришћена и да је изнета из царинског подручја Републике Србије.

У случајевима из члана 109. става 1. тачка 5) Закона, царински дуг се, за сврху казни применљивих на царинске прекршаје, не сматра угашеним ако увозне дажбине или постојање царинског дуга представљају основ за одређивање казне.

Ако је, у складу са одредбом члана 109. став 1. тачка 7) Закона, царински дуг угашен за робу стављену у слободан промет без плаћања дажбина или са смањеном стопом увозне дажбине због њене употребе у посебне сврхе, остаци или отпаци који су резултат уништавања робе и који немају вредност или имају малу економску вредност и не могу се употребљавати без даље прераде, сматрају се страном робом.

Ако лице не успе да докаже да је стварни губитак већи од оног који је обрачунат применом уобичајених стандарда за ту робу, примењују се правила која се односе на уобичајене стандарде за неповратни губитак робе због њене природе.

Ако је неколико лица одговорно за плаћање износа увозних дажбина који одговара царинском дугу и ако је одобрен отпуст, царински дуг се гаси само за лице или лица којима је отпуст одобрен.

У случају из члана 109. става 1. тачка 11) Закона, царински дуг се не гаси за лице или лица која су покушала превару.

Ако је царински дуг настао у складу са одредбом члана 67. Закона, он се гаси за лице чије понашање није укључивало било какав покушај преваре и које је допринело борби против преваре.

2. Пропусти који немају значајан утицај на правилно спровођење царинског поступка (члан 179. Уредбе)

У складу са чланом 179. Уредбе, пропусти који немају значајан утицај на правилно спровођење царинског поступка су:

- 1) прекорачење рока за период који није дужи од продужетка рока који би био одобрен да је за њега био поднет захтев;
- 2) ако је царински дуг настао за робу која је стављена у посебан поступак или у привремени смештај у складу са чланом 67. став 1. тач. 1) или 3) Закона, а та роба је накнадно стављена у слободан промет;
- 3) ако је царински надзор накнадно поново успостављен над робом која није званично била део транзитног поступка, али се претходно налазила у привременом смештају или је била стављена у посебан поступак заједно са робом која је званично стављена у тај транзитни поступак;
- 4) у случају робе стављене у посебан поступак, осим транзита и слободних зона или у случају робе која се налази у привременом смештају, ако је у декларацију којом се окончава поступак или завршава привремени смештај унета погрешна информација, под условом да грешка нема никаквог утицаја на окончање поступка или завршетак привременог смештаја;
- 5) ако је царински дуг настао у складу са чланом 67. став 1. тач.1) или 2) Закона, под условом да лице у питању обавести надлежне царинске органе о неиспуњењу обавеза пре

обавештења о царинском дугу или пре него што царински орган обавести то лице да намерава да изврши контролу.

Према члану 110. Закона, гашењем царинског дуга на основу члана 109. став 1. тачка 8) Закона, не искључује се примена казне за непоступање у складу са царинским прописима.

Смерницама је дато објашњење за настанак царинског дуга при увозу робе, осим царинског дуга који настаје у поступку употребе робе у посебне сврхе, који ће бити предмет посебног објашњења када се стекну услови за исти.

Овим актом нису обухваћени случајеви настанка царинског дуга при извозу робе.

Смернице се не односе на обрачун и наплату ПДВ и акцизе.

(Акт Управе царина број: 148-I-030-01-113/2021 од 21.04.2021. године)